

Привредно друштво за комуналне услуге
„ЧИСТОЋА“ АД
БАЊА ЛУКА

ИЗВЈЕШТАЈ
О ПОСЛОВАЊУ „ЧИСТОЋА“ АД БАЊА ЛУКА ЗА ПЕРИОД
ЈАНУАР – ДЕЦЕМБАР 2016. ГОДИНЕ

Бања Лука, април 2017. године

САДРЖАЈ

ИЗВЛЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА ПЕРИОД I-XII 2016.ГОДИНЕ

1.	УВОД	3
2.	ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ „ЧИСТОЋА“ АД БАЊА ЛУКА	4
3.	БРОЈ И СТРУКТУРА РАДНИКА	5
4.	ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ УКУПНИХ ПРИХОДА И РАСХОДА У 2016.ГОДИНИ	5
5.	УКУПНИ ПРИХОДИ.....	6
6.	РАЗЛИКА У ЦИЈЕНИ	9
7.	ЗАЛИХЕ ТРГОВАЧКЕ РОБЕ	9
8.	УКУПНИ РАСХОДИ	9
9.	НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА	12
10.	ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	13
11.	ЗАЛИХЕ, ДАТИ АВАНСИ	13
12.	КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА И ПЛАСМАНИ	13
13.	ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	14
14.	АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	14
15.	КАПИТАЛ – СТРУКТУРА КАПИТАЛА	14
16.	СТРУКТУРА ОСНОВНОГ КАПИТАЛА	15
17.	СТРУКТУРА АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА	15
18.	ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	15
19.	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	15
20.	ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА, ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ И ТЕКУЊЕ ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗ НА ДОБИТ	15
21.	КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ, ТЕКУЊИ ДИО ДУГОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА	16
22.	ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	16
23.	ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ	16
24.	ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА	19
25.	ИМОВИНСКИ, ФИНАНСИЈСКИ И ПРИНОСНИ ПОЛОЖАЈ ДРУШТВА	19
26.	ОТКУП ВЛАСТИТИХ АКЦИЈА	27
27.	ПРОЦЛЕНА ОЧЕКИВАНОГ РАЗВОЈА ДРУШТВА	28
28.	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	28
29.	ИЗЈАВА О ПРИХВАТАЊУ СТАНДАРДА КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА	29

УВОД

Овај Извјештај урађен је у складу са обавезом Друштва да припрема годишње извјештаје о пословању који дају објективан приказ пословања и његов положај, укључујући и опис главних ризика и неизвјесности са којима се суочава као и мјера предузетих на заштити животне средине. За израду овог Извјештаја кориштен је годишњи обрачун и други релевантни подаци из пословања Друштва у 2016. години.

Услове пословања, у којима је остварен пословни резултат друштва „Чистоћа“ ад Бања Лука, карактерише година оптерећена неповољним привредним амбијентом. У Извјештају приказ постигнутих резултата дат је са упоредним показатељима из 2015. године. Посљедице економске кризе које су се рефлектовале и на пословање Друштва током 2016. године, Друштво је ублажавало спроводећи усвојене мјере штедње на свим нивоима, те рационалним коришћењем техничких средстава и људских ресурса. Финансијски показатељи пословања садржани у Извјештају дају детаљан приказ остварених прихода и расхода по свим сегментима. Сви расположиви ресурси били су првенствено орјентисани на квалитетно пружање услуга, реализацију планираног обима послова као и спровођење програма мјера штедње и рационализације у свим сегментима где год је то било могуће.

У извјештајном периоду Друштво је и поред отежаних услова привређивања успјело одржати финансијску стабилност, обезбиједити средства за исплату обавеза према добављачима, запосленима, ПДВ.

Све то додатно обавезује раднике и пословодство да у континуитету, по стандардима и прописима, одговорно обављају постављене задатке.

Извјештај о пословању даје објективан приказ пословања Друштва и његов положај, с циљем да се обезбиједе релевантне, тачне и поуздане информације свима онима који су заинтересовани за податке о финансијском стању и квалитету пружених услуга од стране Друштва.

Управа Друштва је послове који су јој повјерени водила пажњом уредног и савјесног привредника.

Извјештај има сврху да Управном одбору као органу управљања и Скупштини акционара Друштва, пружи информацију о пословању Друштва у протеклој години, ради сагледавања чињеничног стања и оцјене пословања Друштва у том периоду. Усљед економске кризе која није заобишла ни Друштво, услови пословања у извештајној години били су доста тешки за остваривање плана, постављених циљева и развоја. Loша материјална ситуација корисника услуга и непостојање било каквог инструмента обезбеђења за плаћање извршене услуге додатно утичу на цјелокупно пословање. Сагледавајући напријед истакнуто, Друштво је и поред евидентних проблема успјело да и у 2016. години, послове из дјелатности којом се бави, уз велике напоре, савјесним радом, преданошћу и трудом одради на задовољавајући начин и да оствари позитиван финансијски резултат.

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ „ЧИСТОЋА“ АД БАЊА ЛУКА

Комунално предузеће "Чистоћа" је основано 1955. године. Сада послује под називом Привредно друштво за комуналне услуге „ЧИСТОЋА“ ад Бања Лука и правни је сљедбеник Основног државног јавног комуналног предузећа "Чистоћа" Бања Лука. Промјена статуса и облика својине 70% државног капитала је извршена 19.09.2001. године, сходно одредбама Закона о приватизацији државног капитала Републике Српске.

Дана 19.09.2001. године извршен је упис промјене својине државног капитала у складу са Законом о приватизацији државног капитала (Сл. гл. РС 24/98) и промјена облика у складу са Законом о предузећима (Сл. гл. РС 24/98).

Предузеће послује под фирмом: Привредно друштво за комуналне услуге „ЧИСТОЋА“ ад Бања Лука.

Скраћени назив предузећа: „Чистоћа“ ад Бања Лука.

Сједиште предузећа: Браће Подгорника бр. 2, Бања Лука.

Регистрација предузећа: Код Основног суда у Б.Луци под бр: 1-10-00.

Задња допуна регистрације: 23.11.2016. године, а по Рјешењу број: 057-0-Рег-16-002316. Допуна регистрације односила се на допуну дјелатности субјекта уписа и на промјену функције лица овлаштеног за заступање.

ЛИБ код Пореске управе РС: 4400849160004.

ПДВ број код Управе за индиректно опорезивање БиХ: 400849160004.

09.09.2011. године је извршена промјена власничке структуре капитала Друштва тако да је Град БЛ постао акционар са 30% учешћа у капиталу. Како је Град уговорна страна у највећем дијелу пословних активности из дјелатности Друштва то се и у смислу Закона о привредним друштвима сматра повезаним лицем.

Акцијски капитал предузећа обухвата 9.603.944 обичне акције, номиналне вриједности од 1 КМ. Акције предузећа котирају на Бањалучкој берзи под ознаком ЦИСТ-Р-А од 01.07.2002. године, када су уврштене на слободно берзанско тржиште, од 22.05.2009. године на службено берзанско тржиште листа „Б“, а од 28.03.2013. године на почетно берзанско тржиште листа „Ц“ службеног берзанског тржишта. Према извјештајима са Бањалучке берзе, у току 2016. године минимална просјечна цијена акција је била 0,67 КМ, а максимална 0,70 КМ.

Просјечна цијена акције за 2016. годину износила је 0,69 КМ. Тржишна капитализација на дан 31.12.2016. године је износила 6.434.642 КМ. Друштво је на дан 31.12.2016. године имало 283 акционара, а структура капитала на дан 31.12.2016. године, износи:

ОПИС	ПРОЦЕНТАТ УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ
Тржница ДОО Бања Лука	51,02 %
Град Бања Лука	30,00 %
Фондови	15,10 %
Ситни акционари	3,88 %
УКУПНО	100,00 %

2. БРОЈ И СТРУКТУРА РАДНИКА

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи представљају појединачно најзначајнији трошак у пословању „Чистоћа“ ад Бања Лука, који у укупним расходима Друштва учествује са око 33,06 %. Та чињеница доволно говори о значају који за пословање Друштва има одговарајућа структура радне снаге, као и број запослених радника. У наредној табели приказан је број запослених радника по квалификацијој структури а на основу систематизације радних мјеста на дан 31.12.2016.године.

Ред. бр.	Квалификација	Остварени број радника 2015	Остварени број радника 2016	Структура		Индекс 4/3
				3 - %	4 - %	
1	2	3	4	5	6	7
1	ВСС	13	22	6,37	9,65	169
2	ВС	1	1	0,49	0,44	100
3	ВКВ	2	2	0,98	0,88	100
4	CCC	28	36	13,73	15,79	129
5	КВ	75	78	36,76	34,21	104
6	ПК	85	87	41,67	38,15	102
7	НК	-	2	-	0,88	-
УКУПНО		204	228	100	100	112

Табела укупног прихода и расхода јануар-децембар 2016.године

Ред. бр.	Елементи	Остварено 2015	Планирано 2016	Остварено 2016	Индекс 5/3	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6	7
1	Отпад од домаћинства	4.601.235,03	4.650.000,00	4.775.591,00	104	103
2	Јавна хигијена и зимска служба	1.877.171,72	2.077.000,00	1.998.689,08	106	96
3	Отпад од правних лица и предузетника	2.057.012,89	2.100.000,00	2.190.450,55	106	104
4	Продаја секундарних сировина	214.947,05	220.000,00	285.897,82	133	130
5	Услуге лицима по основу радних налога	382.534,05	400.000,00	272.895,17	71	68
6	Приходи од продаје учинака у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикту	15.235,18	15.330,00	11.783,37	77	77
7	Приходи од закупнина	26.752,59	30.000,00	27.172,49	102	91
8	Приходи од донација	3.455,80	-	-	-	-
9	Намјенски извори финансирања	125.432,46	70.000,00	86.404,94	69	123
10	Остали пословни приходи	18.142,48	20.000,00	18.221,62	100	91
11	Приходи од камата	39.398,48	40.600,00	5.063,25	13	12
12	Остали финансијски приходи	4.973,24	5.000,00	1.872,48	38	37
13	Добици по основу продаје НПО	34.148,07	5.000,00	16.827,42	49	336
14	Добици по осн.прод.учешћа у капиталу и дуг.ХОВ	2.100,06	-	1.223,15	58	-
15	Вишкови	3.628,08	-	1.109,63	31	-
16	Приходи од напл.отписаних потраживања	426.607,87	400.000,00	350.472,71	82	88
17	Остали неп. приходи-таксе	275.931,83	250.000,00	206.928,12	75	83
18	Приходи по основу испр. грешака из ран. пер.	3.200,00	-	-	-	-
УКУПАН ПРИХОД		10.111.906,88	9.868.200,00	10.250.602,80	101	104

Ред. бр.	Елементи	Остварено 2015	Планирано 2016	Остварено 2016	Индекс 5/3	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6	7
1	Набавна вриједност продате робе	117.763,09	120.000,00	191.753,82	163	160
2	Трошкови материјала	1.127.295,55	1.200.000,00	1.183.524,67	105	99
3	Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада	2.362.599,18	2.450.000,00	2.536.790,10	107	103
4	Остали лични расходи	642.661,03	700.000,00	451.411,68	70	64
5	Трошкови транспортних услуга и услуге одржавања	374.280,59	390.000,00	383.209,21	102	98
6	Трошкови закупа - опреме	8.500,00	90.000,00	73.595,17	866	82
7	Трошкови сајмова	-	-	3.863,55	-	-
8	Трошкови рекламе и пропаганде	30.264,84	60.000,00	46.224,50	153	77
9	Трошкови осталих производних услуга	1.563.346,88	1.600.000,00	1.660.496,94	106	104
10	Трошкови амортизације	701.129,09	850.000,00	751.959,30	107	88
11	Трошкови резер.за трошк.у гарант.року	124.723,44	-	5.454,00	4	-
12	Трошкови непроизводних услуга	187.533,56	200.000,00	215.900,59	115	108
13	Трошкови пореза	39.445,63	35.000,00	46.123,28	117	132
14	Трошкови доприноса	30.054,73	35.000,00	8.559,37	28	24
15	Остали нематеријални трошкови	770.784,64	850.000,00	455.820,58	59	54
16	Расходи камата	4.746,83	5.000,00	9.071,41	191	181
	Остали финансијски расходи	-	-	127,88	-	-
17	Губици по осн.прод. нем.ул. и НПО	5.292,19	5.000,00	165,59	3	3
20	Отпис потраживања	772.264,74	700.000,00	802.705,36	104	115
21	Трошкови осталих расхода	154.199,17	50.000,00	211.778,92	137	423
23	Исправка грешке из ранијих година	4.005,64	-	562,39	14	-
	УКУПАН РАСХОД	9.020.890,82	9.340.000,00	9.039.098,31	100	97

3. УКУПНИ ПРИХОДИ

Укупан приход „Чистоћа“ ад Бања Лука је релативно стабилан. Укупне приходе „Чистоћа“ ад углавном чине приходи од извршених услуга и приход по другим основама. У посљедњих неколико година примјетан је пораст прихода. Крећу се од око 8,4 милиона КМ у 2013.години до преко 10 милиона КМ у 2016.години. Остварен укупан приход у 2016.години износи 10.250.602,80 КМ. У односу на планирану величину за 2016.годину већи је за 3,73 %, а у односу на остварени укупан приход у истом периоду 2015.године већи је за 1,37 %.

Структура оствареног прихода је сљедећа:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>	<u>Индекс 2016/2015</u>
1. Приход од продаје робе	285.897,82 КМ	214.947,05 КМ	133
2. Приход од продаје услуга	9.249.409,17 КМ	8.933.188,87 КМ	103
3. Остали пословни приходи	131.799,05 КМ	173.783,33 КМ	76
4. Финансијски приходи	6.935,73 КМ	44.371,72 КМ	16
5. Остали приходи	576.561,03 КМ	745.615,91 КМ	77
УКУПНИ ПРИХОД	10.250.602,80 КМ	10.111.906,88 КМ	101

У наставку је дата анализа прихода по групама прихода којој припадају:

3.1. ПРИХОД ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ

Пројектовани приход по основу продаје робе (секундарних сировина-картон, папир, најлон и сл.) у 2016. години износи 220.000,00 КМ а реализован је у износу од 285.897,82 КМ. У односу на исти период предходне године приходи по овом основу већи су за 33,01 %.

3.2. ПРИХОД ОД ПРОДАЈЕ УСЛУГА

Приход од продаје услуга остварен је у укупном износу од 9.249.409,17 КМ. У односу на исти период предходне године приходи по овом основу већи су за 316.220,30 КМ, односно за 3,54 %.

Структуру прихода од продаје услуга чине:

➤ **Приходи по основу одвоза отпада од предузећа и предузетника**

Пројектовани приход у 2016. години износи 2.115.330,00 КМ, а реализован је у износу од 2.202.233,92 КМ. Од тог износа 1.785.971,36 КМ односи се на правна лица, а износ од 416.262,56 КМ представља износ прихода за одвоз отпада од предузетника. Процент наплате од правних лица током 2016. године је 73,56 % што је за 7,33 % мање него у истом периоду предходне године, а од предузетника 69,82 % или за 1,90 % више у односу на предходну годину.

➤ **Приходи од јавне хигијене и зимске службе**

Пројектовани приходи за 2016. годину износе 2.077.000,00 КМ, а реализовани су у износу од 1.998.689,08 КМ. Планирани износ за јавну хигијену од 1.757.000,00 КМ реализован је у износу од 1.710.898,08 КМ, односно за 2,62 % је мањи од планираног, док је за зимску службу планиран приход у износу од 320.000,00 КМ, а остварен је у износу од 287.791,00 КМ, односно мањи је у односу на планирани за 10,06 %.

➤ **Приходи од услуга по основу радних налога**

Пројектовани приход у 2016. години износи 400.000,00 КМ, а реализован је у износу од 272.895,17 КМ. У односу на исти период предходне године приход по овом основу мањи је за 109.638,88 КМ, односно за 28,66 %.

➤ **Приход по основу одвоза отпада од домаћинства**

Остварен је у износу од 4.775.591,00 КМ и повећан је у односу на пројектовани приход на овом конту за 2,70 %. Укупан број задужених домаћинства за одвоз отпада у граду 2016. године износио је 52.635 односно 3.303.340,00 m³, а просјечан проценат наплате за посматрану годину износи 79,80 % и за 2,23 % је мањи у односу на исти период 2015. године. На сеоском подручју на дан 31.12.2016. године било је задужено 585 домаћинства. Просјечан проценат наплате за посматрани период је 66,65 % или за 1,16 % је већи него у истом периоду предходне године.

3.3. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

Остварени су у износу од 131.799,05 КМ. У односу на исти период предходне године приход по овом основу мањи је за 41.984,28 КМ, односно за 24,16 %.

Остале пословне приходе чине:

- приходи од закупнина у износу од 27.172,49 КМ,
- приходи од намјенских извора финансирања у износу од 86.404,94 КМ,
- остали пословни приходи у износу од 18.221,62 КМ и то:

➤ префактурисани рачуни	13.368,47 КМ
➤ приходи од предујма	4.853,15 КМ

3.4. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

Остварени су у износу од 6.935,73 КМ. У односу на исти период предходне године приход по овом основу мањи је за 37.435,99 КМ, односно за 84,37 %.

Финансијске приходе чине:

➤ приходи од камата	5.063,25 КМ
➤ остали финансијски приходи	1.872,48 КМ

3.5. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

Остварени су у износу од 576.561,03 КМ У односу на исти период предходне године приход по овом основу мањи је за 169.054,88 КМ, односно за 22,67 %.

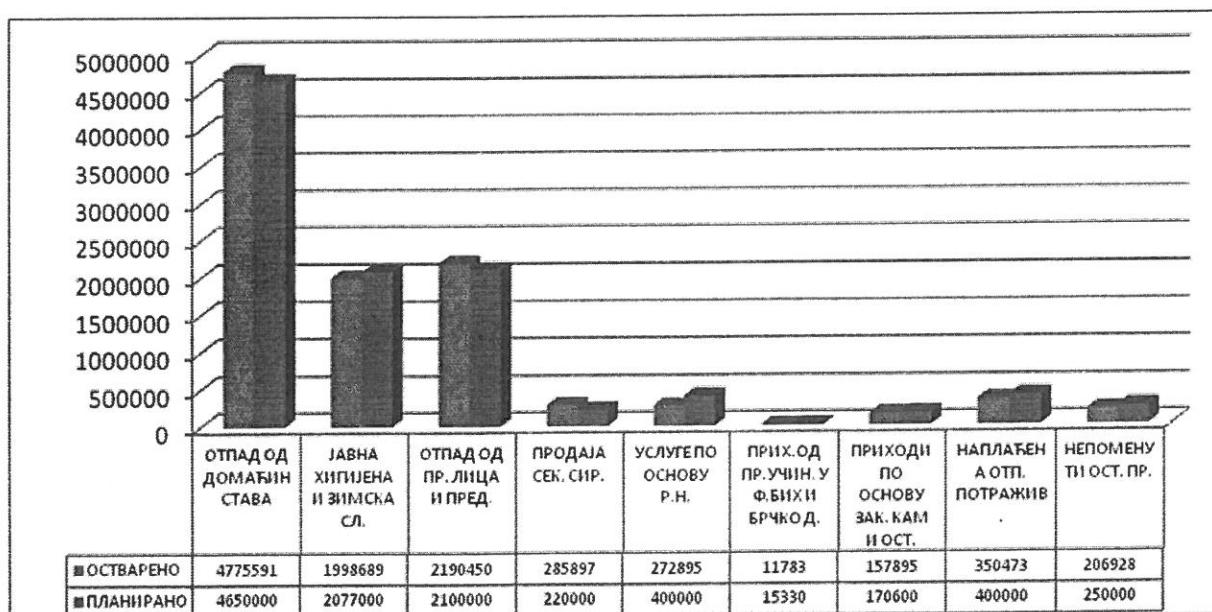
Остале приходе чине:

➤ добици од продаје НПО (продаја опреме)	16.827,42 КМ
➤ добици од продаје учешћа у капиталу и дугор. ХОВ	1.223,15 КМ
➤ вишкови (вишак горива)	1.109,63 КМ
➤ наплаћена отписана потраживања	350.472,71 КМ
➤ приходи од смањења обав. и остали непом. приходи	206.928,12 КМ

У 2016.години приход од наплаћених отписаних потраживања износи 350.472,71 КМ. У 2015.години исправка и отпис потраживања од купаца извршена је у износу од 772.264,74 КМ, што је утврђено према Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва, у складу са одлуком Управног одбора.

Непоменути остали приходи у посматраном периоду 2016.године износе 206.928,12 КМ. Од овог износа 203.909,38 КМ представља приходе остварене по основу наплате судске таксе, износ од 79,16 КМ представља приходе остварене од накнаде штета, а износ од 2.939,58 КМ се односи на остале непоменуте приходе. У поређењу са 2015.годином реализована вриједност на овом контује смањена за 25,01 %.

У наредном графикону дата је структура укупног прихода, као и показатељи о планираном и освареном приходу.

4. РАЗЛИКА У ЦИЈЕНИ

Остварена разлика у цијени у односу на исти период прошле године већа је за 1,98 %.

5. ЗАЛИХЕ ТРГОВАЧКЕ РОБЕ

Стање залиха трговачке робе на дан 31.12.2016.год. износе 18.498,54 КМ и веће су за 205 % у односу на 2015.годину. Просјечне залихе расле су брже од раста промета, што се директно одразило на смањење коефицијента обрта и повећање дана везивања залиха. Овакав тренд кретања залиха потребно је елиминисати све док се не постигне оптимални коефицијент обрта, што је посебно битно јер залиха знатно утиче на ликвидност Друштва.

6. УКУПНИ РАСХОДИ

Укупни расходи у 2016.години износе 9.039.098,31 КМ и мањи су од пројектованих расхода 2016.године за 3,22 %, а већи су у односу на исти период 2015.године за 0,20 %.

Структура расхода по групама је сљедећа:

	31.12.2016.	31.12.2015.	Индекс 2016/2015
1. Набавна вриједност продате робе	191.753,82 КМ	117.763,09 КМ	163
2. Трошкови материјала	1.183.524,67 КМ	1.127.295,55 КМ	105
3. Трошкови зарада и накнада зарада	2.988.201,78 КМ	3.005.260,21 КМ	99
4. Трошкови производних услуга	2.167.389,37 КМ	1.976.392,31 КМ	110
5. Трошкови амортизације и резервисања	757.413,30 КМ	825.852,53 КМ	92
6. Нематеријални трошкови	726.403,82 КМ	1.027.818,56 КМ	71
7. <u>Остали трошкови</u>	1.024.411,55 КМ	940.508,57 КМ	109
УКУПНИ РАСХОД	9.039.098,31 КМ	9.020.890,82 КМ	100

У наставку је дата анализа трошкова по групама трошкова којој припадају:

6.1. ТРОШКОВИ НАБАВНЕ ВРИЈЕДНОСТИ РОБЕ

Трошак набавне вриједности продате робе је 191.753,82 КМ и већи је од оствареног у истом периоду 2015.године за 62,83 %.

6.2. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

Трошкове материјала у износу од 1.183.524,67 КМ чине:

- Трошкови разних материјала који се користе у обављању дјелатности у износу од 170.399,69 КМ и у 2016.години учествују са 1,88 % у укупним трошковима. У истом периоду 2015.године трошкови материјала за израду износили су 123.024,73 КМ.
- Трошкови режијског материјала у износу од 473.225,79 КМ и у 2016.години учествују са 5,23 % у укупним трошковима. У истом периоду 2015.године трошкови режијског материјала износили су 430.235,76 КМ.

Трошкови режијског материјала обухватају:

↓ Утрошене ауто гуме	54.254,14 КМ
↓ Утрошена ХТЗ опрему	45.074,07 КМ
↓ Утрошени ситан алат и инвентар	24.530,93 КМ
↓ Материјале и дијелове за текуће одржавање ОС	299.074,43 КМ
↓ Утрошени канцеларијски материјал	50.292,22 КМ

- Трошкови горива и енергије у износу од 539.899,19 КМ и у 2016. години учествују са 5,97 % у укупним трошковима. У истом периоду 2015. године трошкови горива и енергије износили су 574.035,06 КМ или за 34.135,87 КМ су већи у односу на 2016. годину.

Трошкове горива и енергије чине:

✚ Трошкови горива и мазива	488.463,02 КМ
✚ Трошкови електричне енергије	28.714,40 КМ
✚ Утрошена вода	22.721,77 КМ

6.3. ТРОШКОВИ ЗАРАДА И НАКНАДА ЗАРАДА

Трошкове зарада и накнада зарада у износу од 2.988.201,78 КМ чине:

- Трошкови бруто зарада у износу 2.172.074,22 КМ и у односу на 2015. годину већи су за 153.196,88 КМ, односно за 7,59 %.
- Трошкови бруто накнада зарада у износу 364.715,88 КМ и у односу на 2015. годину већи су за 20.994,04 КМ, односно за 6,11 %.
- Трошкови бруто накнада УО у износу 5.472,72 КМ и у односу на 2015. годину већи су за 1.492,56 КМ, односно за 37,50 %.

- Трошкови бруто осталих личних расхода у износу 445.938,96 КМ и у односу на 2015. годину мањи су за 192.741,91 КМ, односно за 30,18 %. Отпремнине приликом прекида радног односа мање су за 172.163,86 КМ.

Трошкови бруто осталих личних расхода обухватају:

✚ Отпремнине за одлазак у пензију	1.587,71 КМ
✚ Отпремнине приликом прекида радног односа	8.325,92 КМ
✚ Помоћи запосленима	20.233,00 КМ
✚ Трошкови запослених на сл.путу	26.643,08 КМ
✚ Превоз радника	113.806,83 КМ
✚ Топли оброк	130.442,74 КМ
✚ Регрес	135.066,71 КМ
✚ Остале накнаде трошкова по уговору о дјелу	9.411,92 КМ
✚ Остале накнаде трошкова од ауторских хонорара	421,05 КМ

6.4. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

Трошкове производних услуга у износу од 2.167.389,37 КМ чине:

- Трошкови транспортних услуга у износу 98.296,44 КМ и у односу на 2015. годину мањи су за 4.567,37 КМ, односно за 4,44 %.

Трошкови транспортних услуга су:

✚ Трошкови превоза	206,00 КМ
✚ Трошкови птт услуга-телефони	20.433,09 КМ
✚ Трошкови птт услуга-рачуни купцима	71.466,40 КМ
✚ Трошкови интернет услуге	4.687,00 КМ
✚ Остале транспортне услуге	1.503,95 КМ

- Трошкови услуга одржавања у износу 284.912,77 КМ и у односу на 2015. годину већи су за 13.495,99 КМ, односно за 4,97 %.
- Трошкови закупа у износу 73.595,17 КМ и у односу на 2015. годину већи су за 65.095,17 КМ, односно за 765,82 %.
- Трошкови рекламе и пропаганде у износу 46.224,50 КМ и у односу на 2015. годину већи су за 15.959,66 КМ, односно за 52,73 %.

Трошкови рекламе и пропаганде обухватају:

✚ Трошкове огласа у новинама, радиу, ТВ и сл.	18.874,50 КМ
✚ Трошкови спонзорства култ. спорт. и др. маниф.	5.850,00 КМ
✚ Остали трошкови за рекламу и пропаганду	21.500,00 КМ

- Трошкови осталих услуга у износу 1.660.496,94 КМ и у односу на 2015.годину већи су за 97.150,06 КМ, односно за 6,21 %.

Трошкови осталих услуга обухватају:

✚ Трошкове услуга у промету произ. и усл.	728,62 КМ
✚ Трошкове услуга депоновања отпада	1.595.314,76 КМ
✚ Трошкове одлагања течног отпада	1.260,00 КМ
✚ Трошкове услуга заштите на раду	10.560,00 КМ
✚ Трошкове за кориштење ауто путева	3.119,67 КМ
✚ Плаћена друмарина моторних возила	22.732,16 КМ
✚ Трошкове осталих производних услуга	26.781,73 КМ

6.5. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

Трошкове амортизације и резервисања у износу од 757.413,30 КМ чине:

- Трошкови амортизације у износу од 751.959,30 КМ и у односу на 2015.годину већи су за 50.284,21 КМ, односно за 7,17 %.

Обрачун амортизације свих сталних материјалних и нематеријалних средстава у извјештајном периоду вршен је на основу њиховог корисног вијека трајања.

- Трошкови резервисања за трошкове у гарантном року износе 5.454,00 КМ и у односу на 2015.годину мањи су за 119.269,44 КМ, односно за 95,63 %.

6.6. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

Трошкови нематеријалних услуга износе 726.403,82 КМ и мањи су у 2016.години у односу на исти период 2015.године за 301.414,74 КМ, односно за 29,33 %.

Нематеријалне трошкове чине:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>	<u>Индекс 2016/2015</u>
Трошак ревизије финансијских извјештаја	2.750,00 КМ	3.500,00 КМ	79
Адвокатске услуге	52.637,37 КМ	30.516,58 КМ	172
Трошкови здравствених услуга	12.905,00 КМ	-	-
Стручно усавршавање (семинари, симпоз.)	4.553,86 КМ	5.914,80 КМ	77
Остале непроизводне услуге, нотар,	27.050,52 КМ	44.251,01 КМ	61
Трошкови репрезентације	45.932,72 КМ	37.962,51 КМ	121
Трошкови премије осигурања	41.071,24 КМ	35.239,46 КМ	116
Трошкови платног промета	25.753,26 КМ	25.327,54 КМ	102
Трошкови чланарина	3.246,62 КМ	4.821,66 КМ	67
Трошкови пореза	46.123,28 КМ	39.445,63 КМ	117
Трошкови доприноса	8.559,37 КМ	30.054,73 КМ	28
Таксе	3.230,53 КМ	5.817,10 КМ	55
Остали нематеријални трошкови	7.815,10 КМ	16.655,54 КМ	47
Таксе за домаћинство	391.437,50 КМ	724.100,00 КМ	54
Таксе за предузећа и предузетнике	35.977,45 КМ	13.900,00 КМ	259
Трошкови предујма	17.360,00 КМ	10.312,00 КМ	168
УКУПНО	726.403,82 КМ	1.027.818,56 КМ	71

У групи нематеријалних трошкова најзначајније смањење имали су трошкови такси за предузећа и предузетнике (у поступку покретања приједлога за извршење), а значајно повећање трошкови предујма, те адвокатске услуге.

6.7. ОСТАЛИ ТРОШКОВИ

Остали трошкови износе 1.024.411,55 КМ и већи су у 2016. години у односу на исти период 2015. године за 83.902,98 КМ, односно за 8,92 %.

Остале трошкове чине:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>	<u>Индекс 2016/2015</u>
Расходи камата	9.071,41 КМ	4.746,83 КМ	191
Остали финансијски расходи	127,88 КМ	-	-
Губици по основу расходовања НПО	165,59 КМ	5.292,19 КМ	3
Расходи по основу отписа потраживања	802.705,36 КМ	772.264,74 КМ	104
Казне за привредне преступе и прекршаје	4.442,50 КМ	2.150,00 КМ	207
Накнаде штете трећим лицима	40.031,59 КМ	7.374,20 КМ	543
Издаци за хуманитарне, спортске циљеве	143.642,58 КМ	144.661,67 КМ	99
Непоменути остали расходи	23.662,25 КМ	13,30 КМ	178
<u>Исправка грешака из ранијих година</u>	<u>562,39 КМ</u>	<u>4.005,64 КМ</u>	<u>14</u>
УКУПНО	1.024.411,55 КМ	940.508,57 КМ	109

7. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

у КМ

	Нематеријална улагања	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Укупно
Набавна вриједност- 31.12.2015	178.026,78	7.597.050,00	7.346.014,81	9.042.101,91	24.163.193,50
Набавка у току периода	20.000,00		368.698,70	2.078.476,67	2.467.175,37
Расходовања и отуђења				-529.130,19	-529.130,19
Набавна вриједност- 31.12.2016	198.026,78	7.597.050,00	7.714.713,51	10.591.448,39	26.101.238,68
Исправка вриједности- 31.12.2015	90.569,53		3.722.470,59	7.029.039,64	10.842.079,76
Амортизација у току периода	15.310,81		179.292,93	557.355,56	751.959,93
Исправка вриједности расходованих и продатих возила				-519.680,31	
Исправка вриједности- 31.12.2016	105.880,34	0	3.901.763,52	7.066.714,89	11.074.358,75
Стање на дан- 31.12.2015	87.457,25	7.597.050,00	3.623.544,22	2.013.062,28	13.321.113,74
Стање на дан- 31.12.2016	92.146,44	7.597.050,00	3.812.949,99	3.524.733,50	15.026.879,93

Друштво нема хипотека нити залога над својим некретнинама, постројењима и опремом на дан 31.12.2016.

Нематеријална улагања се односе на регулациони план, програме за рачуноводство, веб страница...

Укупна садашња вриједност основних средстава, нематеријалних улагања износи **15.026.879,93 КМ.**

Друштво је у 2016. години повећало набавну вриједност грађевинских објеката у износу од **368.698,70 КМ.** Повећање чини инвестиција у путеве и паркинг у кругу предузећа, вањску расvjету, водовод и канализацију, ограду круга, црпну станицу, механичку радиону, гаражу и складиштење соли.

Друштво је у 2016. години повећало вриједност опреме за нова улагања у износу од **149.143,32 КМ,** а повећање чини улагање у већ постојећа основна средства-специјална теретна возила за одвоз комуналног отпада и утоваривач.

Извршена је и набавка нове опреме у износу од **1.929.333,35 КМ.**

8. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Дугорочни финансијски пласмани на дан 31.12.2016. године износе 504,87 КМ и односе се на кредите одобрене радницима и то: Малешевић Недељко дугује износ од 33,37 КМ, Радетић Гордана дугује износ од 444,00 КМ и Вуковић Момчило дугује износ од 27,50 КМ.

9. ЗАЛИХЕ, ДАТИ АВАНСИ

	31.12. 2016. (у КМ)	31.12. 2015. (у КМ)	Индекс 2016/2015
Материјал	295.212,16	253.389,10	116
Роба	18.498,54	6.061,28	305
Дати аванси	23.934,84	253.747,20	9
УКУПНО	337.645,54	513.197,58	66

10. КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА И ПЛАСМАНИ

	Купци у земљи	Друга потраживања	Краткорочни фин. пласмани
Бруто стање на почетку године	4.838.963	75.728	-
Бруто стање на крају године	4.643.718	27.651	-
Исправка вриједности на почетку године	2.487.867		-
Исправка вриједности на крају године	2.491.411		-
НЕТО СТАЊЕ			-
31.12.2016. године	2.152.307	27.651	-
31.12.2015. године	2.275.368	75.728	-

Краткорочна потраживања у износу од **2.602.256,62 КМ** чине потраживања од купца послије исправке потраживања:

- потраживања од купца из РС – правна лица 1.257.273,59 КМ
  - потраживања од купца из РС – предузетници 153.846,59 КМ
  - потраживања од купца из РС – домаћинства 1.138.707,23 КМ
  - потраживања од купца из Федерације БИХ – правна лица 52.015,03 КМ
  - потраживања од купца из Брчко Дистрикта – правна лица 414,18 КМ
- Укупно** **2.602.256,62 КМ**

На дан 31.12.2016. године извршена је исправка потраживања од купца (индиректан отпис), књижена на терет расхода периода, према Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва у износу од 650.991,08 КМ.

У главној књизи посебно се књиже потраживања од предузећа, а посебно од предузетника.

Друга краткорочна потраживања износе **27.622,70 КМ** и односе се на:

-остала потраживања од запослених	748,19 КМ
-потраживања за више плаћене друге директне порезе	6.064,87 КМ
-потраживања од Фонда за проф. рехабилитацију и зап.инв.	6.899,36 КМ
-депозити за учешће на лицитацији	8.534,50 КМ
-потраживање за боловање преко 30 дана	4.287,97 КМ
-остала разна краткорочна потраживања из пословања	1.087,81 КМ

12. ГТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГТОВИНА

	31.12. 2016. (у КМ)	31.12. 2015. (у КМ)	Индекс 2016/2015
Жиро и текући рачуни	124.688,80	563.391,16	22
Благајна	11,61	31,86	36
Девизни рачун	6.095,41	6.322,12	96
Новчана ср.чија је вриједност умањена	-	8.838,45	-
Готовински еквиваленти и готовина - УКУПНО	130.795,82	578.583,59	23

13. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31.12. 2016. (у КМ)	31.12. 2015. (у КМ)	Индекс 2016/2015
Разграничене плаћени трошкови до једне године	48.522,95	36.850,19	132
Разграничена потраживања за нефактурисане трошкове	-	146,65	-
Активна временска разграничења - укупно	48.522,95	36.996,84	131
Аконтациони порез на додату вредност	226.006,31	26.692,47	847

14. КАПИТАЛ - СТРУКТУРА КАПИТАЛА

	31.12. 2016. (у КМ)	31.12. 2015. (у КМ)	Индекс 2016/2015
Основни капитал	9.603.944,00	9.603.944,00	100
Ревалоризационе резерве	6.556.698,42	6.639.540,17	99
Нераспоређени добитак текуће године	1.294.307,33	1.170.538,98	111
Губитак до висине капитала	838.013,12	2.008.552,10	42
Губитак ранијих година	838.013,12	2.008.552,10	42
Губитак текуће године	-	-	-
КАПИТАЛ	16.616.936,63	15.405.471,05	108

Укупни капитал на дан билансирања 31.12.2016.године је у износу од **16.616.936,63 КМ.**

Ревалоризационе резерве се преносе из ранијих периода, а настале су процјеном фер вриједности земљишта, грађевинских објеката и опреме.

За износ ревалоризационих резерви од 82.841,75 КМ, увећан је укупан нераспоређени добитак текуће године, који је приказан у Билансу стања на АОП-у 119 са збиrom добитка текуће године из Биланса успјеха.

15. СТРУКТУРА ОСНОВНОГ КАПИТАЛА

	31.12. 2016. (у КМ)		Структура (%)	
	31.12.2016.	31.12.2015.	31.12.2016.	31.12.2015.
Акцијски капитал	9.603.944,00	9.603.944,00	100,00%	100,00%
УКУПНО-основни капитал	9.603.944,00	9.603.944,00	100,00%	100,00%

16. СТРУКТУРА АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА

	број акција као цио број	
	31.12.2016.	31.12.2015.
Број обичних акција	9.603.944	9.603.944
Номинална вриједност обичних акција - укупно	9.603.944	9.603.944
УКУПНО-номинална вриједност акција	9.603.944	9.603.944

Номинална вриједност акција је 1,00 КМ.

17. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31.12.2016. (у КМ)	31.12.2015.
Дугорочне обавезе по финансијском лизингу	-	13.236,97
Остале дугорочне обавезе	-	-
Дугорочне обавезе - укупно	-	13.236,97

18. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	31.12.2016. (у КМ)	31.12.2015.
Резервисања за накнаде и бенефиције запослених	84.772,00	79.318,00
Остале дугорочна резервисања	124.723,44	-
УКУПНО-дугорочна резервисања	209.495,44	79.318,00

Средства су резервисана за редовне отпремнине приликом одласка радника у пензију.

19. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА, ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ И ТЕКУЋЕ ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗ НА ДОБИТ

	31.12. 2016. у КМ	31.12.2015.	Индекс 2016/2015
Примљени аванси, депозити и кауције	58.510,81	53.423,48	
Добављачи у земљи	1.258.989,13	926.913,66	
Добављачи у иностранству	-	-	
Обавезе из пословања – укупно	1.317.499,94	980.337,14	
Остале обавезе из специфичних послова	-	-	
Обавезе из специфичних послова – укупно	-	-	

Обавезе за нето зараде	123.883,27	108.329,95
Обавезе за нето накнаде зарада	14.685,13	15.690,61
Обавезе за зараде и накнаде зарада - укупно	138.568,40	124.020,56
Обавезе за порезе на зараде и накнаде зарада	10.252,03	9.165,35
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада	73.380,98	65.653,75
Обавезе по основу камата	-	-
Обавезе за порез на додату вриједност	-	-
Остале обавезе, за порезе, царине, цар. евид.	9.897,99	8.763,18
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине (осим пореза на добит) - укупно	93.531,00	83.582,28
Обавезе за учешће у добитку	-	-
Обавезе према запосленима	-	-
Друге обавезе	23.687,79	141.519,84
Краткорочне обавезе (без финансијских обавеза) - укупно	1.573.287,13	1.329.462,78
Текуће обавезе за порез на добит	10,71-	-

20. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ, ТЕКУЋИ ДИО ДУГОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА

	31.12. 2016. (у КМ)	31.12.2015.	Индекс 2016/2015
Дио дугорочних обавеза који доспијева до једне године	-	13.236,97	-
Остале краткорочне финансијске обавезе	-	455,96	-
Краткорочне финансијске обавезе	-	13.692,93	-

21. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31.12. 2016. (у КМ)	31.12.2015.
Разграничени приходи	-	-
Пасивна временска разграничења - укупно	-	-

22. ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

На дан 31.12.2016. године активно је 5 судских спорова покренутих против Друштва "ЧИСТОЋА" АД, од тога, једно правно лице. Предмет тужби су накнаде штете због повреде на раду, радни спор, штете настале при обављању дјелатности и то:

- У поступку са тужиоцем Милан Балта, по Пресуди Основног суда у предмету број 71 О П 054516 14 П 3 Друштво "ЧИСТОЋА" АД Бања Лука се обавезује да исплати на износ од 1.467,02 КМ изгубљене зараде са законском затезном каматом, износ од 58.095,01 КМ на име

изгубљене зараде са законском затезном каматом и износ од 17.864,74 КМ на име новчане ренте због изгубљене зараде и трошкове поступка у износу од 4.774,80 КМ са законском затезном каматом, што укупно износи **82.201,57 КМ** са законском затезном каматом.

Пресудом Окружног привредног суда у Бања Луци, број 71 0 П 054516 16 Гж 2 од дана 18.05.2016. године, жалба "ЧИСТОЋА" АД се дјелимично уважава, Пресуда Основног суда преиначава у побијаним дијеловима тужбеног захтјева којим се обавезује тужени исплатити тужиоцу на име изгубљене зараде за период од 31.08.2008. године до доношења првостепене пресуде укупан износ од 58.095,01 КМ са законском затезном каматом и на име новчане ренте због изгубљене зараде износ од 17.864,74 КМ, те свака страна сноси своје трошкове поступка, што укупно износи **75.959,75 КМ** са законском затезном каматом и трошковима адвоката у износу од 1.535,63 КМ.

У истом предмету покренута је ревизија тужитеља пред Врховним судом Републике Српске.

2. У поступку са тужиоцем Иле Џуџалија и други Пресудом Основног суда у предмету број 71 0 П 175308 13 П Друштво "ЧИСТОЋА" АД Бања Лука, се обавезује да исплати износ од 28.000,00 КМ на име нематеријалне штете са законском затезном каматом, износ од 3.500,00 КМ на име материјалне штете са законском затезном каматом и износ од 2.558,90 КМ на име трошкова поступка са законском затезном каматом. Укупна вриједност спора износи **34.058,90 КМ**.

Пресудом Окружног привредног суда у Бања Луци, број 71 0 П 175308 14 Гж од дана 13.04.2016. године, жалба тужитеља се дјелимично уважава, те се обавезује Друштво "ЧИСТОЋА" АД Бања Лука да исплати накнаду на име трошкова надгробног споменика у износу од 3.042,00 КМ са законском затезном каматом, на име накнаде материјалне штете за жалобну одјећу у износу од 150,00 КМ са законском затезном каматом и накнаде на име трошкова поступка у износу од 336,80 КМ са законском затезном каматом, што укупно износи **4.261,69 КМ**.

Ревизијом тужитељ побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и то: у дијелу у којем је преиначена првостепена одлука и одбијен тужбени захтјев тужитеља да им првотужена исплати на име накнаде нематеријалне штете и то душевних болова због смрти близског лица у износу од 10.000 КМ и трећетужитељу износ од 8.000,00 КМ са законском затезном каматом од 08.10.2014. године, у дијелу у којем је одбијен тужбени захтјев да Друштво "ЧИСТОЋА" АД Бања Лука исплати накнаду материјалне штете на име трошкова надгробног споменика преко досуђених 3.042,00 КМ до тражених 6.084,00 КМ, у дијелу у којем је преиначена првостепена пресуда и првотужена обавезна да провотужитељу исплати накнаду трошкова црнице у износу од 150,00 КМ уместо раније досуђених 1.500,00 КМ и у дијелу одлуке о трошковима парничког поступка и жалбеног поступка.

Тужилац побија ревизију, наводећи да ревизија није дозвољена ако вриједност побијеног дијела правоснажне пресуде не прелази износ од 30.000,00 КМ, обзиром да се тужиоци у конкретној правној ствари појављују као формални супарничари када се у складу са чланом 316. став 2. ЗПП-а вриједност предмета спора одређује према вриједности сваког појединачног захтјева, а не према збиру свих захтјева, те у овом предмету обзиром да вриједност појединачних захтјева не прелази износ од 30.000,00 КМ није испуњен законски услов допуштености ревизије.

3. У поступку пред Окружним привредним судом Бања Лука, са тужиоцем "БАРЕ-ЦОМ" д.о.о. Бања Лука у предмету број 57 0 ПС 118591 16 ПС од дана 26.04.2016. године, ради исплате дуга у износу од **9.350,00 КМ** са законском затезном каматом почев од 01.05.2013. године и трошкова поступка за закоснком затезном каматом, а на основу Уговора штампања рачуна и уплатнице број 1285 од дана 20.05.2013. године.

4. У поступку пред Основним судом Бања Лука са тужиоцем Миленком Михаљчић у предмету број 71 0 РС 239578 16 РС од дана 01.06.2016. године, ради заштите права из радног односа којим се тужбени захтјев тужиоца усваја и поништава као незаконито Рјешење Друштва

"ЧИСТОЋА" АД, слиједом чега Уговор о раду на неодређено вријеме остаје на снази и тужилац се враћа у радни однос и распоређује се на радно мјесто према Уговору о раду број МБ 29-06 од 01.10.2012. године, те се налаже туженом да тужиоцу на име накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде - плате, због незаконитог престанка радног односа исплати мјесечно износ од по 1.200,00 КМ почев од 19.11.2015. године па до враћања на посао са законском затезном каматом, почев од доспјећа сваког мјесечног износа, да на име тужиоца за период од 19.11.2015. године па до коначног враћања на посао, уплати Пореској управи РС све доприносе за ПИО и друге доприносе по основу рада, као и да надокнади трошкове парничног поступка са законском затезном каматом.

5. У поступку пред Основним судом Бања Лука са тужиоцем Ненад Малић у предмету број 710 Мал 240386 16 од дана 10.06.2016. године, ради накнаде штете у висини од **679,17 КМ** на име дупле уплате износа од 9,17 КМ, за трошкове горива износа од 20,00 КМ и на име дневнице за три дана износа од 150,00 КМ као и претрпљене душевне боли износа од 500,00 КМ са законском затезном каматом од дана 30.04.2013. године.

Друштво сматра да су неки тужбени захтјеви неосновани, а неки нереални у погледу висине тужбеног захтјева.

На дан 31.12.2016. године активна су 2 судска спора у којима је Друштво "ЧИСТОЋА" АД Бања Лука покренула парнични поступак од којих је значајан поступак против Друштва "ДУО МЕТАЛ" д.о.о. Лакташи по основу купопродаје секундарних сировина у предмету број 570 Пс 106252 13 Пс. Против оснивача и власника Друштва, поднешена је кривична пријава. Вриједност спора у овом поступку износи 136.120,05 КМ.

Други поступак који је Друштво покренуло парнични поступак је против Фонд Здравственог осигурања Републике Српске у предмету број 570 Пс 120398 16 Пс ради наплате доспјелих обавеза по основу рефундације накнаде нето плате за вријеме привремене неспособности за рад. Тужени је након подношења тужбе, дјеломично испунио обавезу и на рачун Друштва уплатио износ од 84.164,86 КМ на име главног дуга, због чега тужилац потражује трошкове поступка у износу од 1.000,00 КМ на име плаћене таксе на тужбу и затезних камата у износу од 17.797,93 КМ.

Укупна вриједност наведених спорова износи **154.917,98 КМ**.

На основу Одлуке Управног одбора Друштва, а у складу са рачуноводственим политикама усвојеним у мају мјесецу 2012. године, да се обавезно утужују сва ненаплаћена, а доспјела потраживања старија од 11 мјесеци, Друштво је поднијело приједлоге за извршење против дужника физичких и правних лица, са укупним потраживањима главног дуга у износу од 2.960.129,29 КМ односно 22.486 активних предмета од чега је у периоду од 01.01.2016. године до 31.12.2016. године поднешено 10.114 приједлога за извршење, односно 558,796,85 КМ.

Потраживања у износу од **439.077,70 КМ** (директни отпис-151.714,28 КМ и индиректни отпис-287.363,42) и плаћена судска такса од **152.616,00 КМ** су искњижена на основу одлуке Генералног директора "о отпису потраживања". Укупна вриједност потраживања искњижена су из разлога што Друштво није могло наплатити потраживање због погрешно пренесених почетних стања при преласку на нови информациони систем, интерне регулативе друштва да се уплатама преко извода банке са неназначеним рачунима затварају почетна стања, па се по рекламијама грађана врше исправке, јер се углавном уплате односе на текући дуг, као и из разлога што суд приједлоге за извршење није могао доставити извршеницима због непостојања истих на означеним адресама: умрли прије подношења приједлога за извршење, објекти девастирани, непозната адреса и слично у категорији "домаћинства", те правна лица и предузетници који су престали обављати регистровану дјелатност.

Друштво "ЧИСТОЋА" АД, као стечајни повјерилац има пријављена потраживања према 20 стечајна дужника у укупном износу од 83.325,61 КМ

Друштво "ЧИСТОЋА" АД, као ликвидациони повјерилац, покренула је код надлежног суда 4 ликвидациона поступака против ликвидационих дужника који дугују повјериоцу за извршене услуге одвоза отпада у укупном износу од 1.950,62 КМ, односно 3.091,02 КМ са трошковима поступка и затезним каматама.

До 30.06.2016. године остао је неутужен дуг правних лица и предузетника по рачунима из следећих периода и то:

2014. године	159,24 КМ
<u>2015. године</u>	<u>89.872,12 КМ</u>
УКУПНО:	90.031,70 КМ

У поступак утврђивања права власништва у ванпарничном поступку бр: 21.11/475-70/14 код РУГИП ПЈ, покренут по захтјеву „Чистоћа“ АД Бања Лука по основу члана 8а. Закона о изменама и допунама Закона о приватизацији државног капитала и у истом Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове, Подручна јединица Бања Лука, донијела Рјешење од дана 19.06.2015. године којим се утврђује да је Друштво "ЧИСТОЋА" АД Бања Лука стекла право власништва на основу Рјешења Дирекције за приватизацију број 01-358-4/99 од дана 29.06.2001. године, Увјерења ИРБ РС број 10/1-5-2/14 од дана 20.01.2014. године на некретнинама означеним к.ч. звана ораница "Сличарка", к.ч. звана ораница "Потоци", к.ч. звана ораница "Црквина", к.ч. звана ораница "Долац", к.ч. звана ораница "Станчица", к.ч. звана ливада Рогоже, к.ч. звана ливада "Шабановача", к.ч. звана ливада "Јазавица" - поступак доношења Рјешења по члану 8а. став 2. Закона о приватизацији државног капитала, којим се утврђује право својине и друга права у корист стицаоца права „Чистоћа“ АД Бања Лука на приватизационим непокретностима по основу закона и по управним актима и одобреном упису у судски регистар власничке трансформације – непокретности - пословног простора (депоније) у Рамићима са објектима.

Против првостепеног рјешења, изјављена је жалба од стране Правоборанилашства РС, која је Рјешењем Директора Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове, број 21.05/475-178/15 од дана 16.11.2015. године, одбијена као неоснована.

Пресудом Окружног суда у Бања Луци број 110 U 018040 16 U од 27.03.2017 тужба се уважава и горе наведени оспорени акт поништава.

23. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА

Друштво није имало никаквих накнадних догађаја након датума биланса који би могли захтијевати корекцију издатих финансијских извјештаја или би могли неповољно утицати на финансијски положај у наредном периоду.

24. ИМОВИНСКИ, ФИНАНСИЈСКИ И ПРИНОСНИ ПОЛОЖАЈ ДРУШТВА

Оваква анализа корисна је за вођење пословне и финансијске политike Друштва, а она обухвата временско поређење најмање двије године: имовинског, финансијског и приносног положаја Друштва.

24.1. Имовински положај Друштва

Имовину Друштва чине нематеријална и основна средства, дугорочна улагања (што све скупа чини сталну имовину) и обртна имовина, а њезина структура је следећа:

	2016.год.	%	2015.год.	%	Разлика
Стална имовина	15.026.880	81,67	13.321.375	79,16	1.705.505
Обртна средства	3.372.850	18,33	3.506.566	20,84	-133.716
Оперативна имовина	18.399.730	100	16.827.941	100	1.571.789

Друштво је у току 2016.године имало повећање инвестиционих активности, као што је то било у претходним годинама, а вриједност имовине је умањена због амортизовања.

	2016.год.	2015.год.	Разлика
Трајни капитал	16.616.935	15.405.470	1.211.465
Обавезе	1.573.299	1.343.153	230.146
Дугорочна резервисања	209.496	79.318	130.178
Збир пасиве	18.399.730	16.827.941	1.571.789

У 2016.години повећан је трајни капитал у износу од 1.211.465 КМ. Обавезе Друштва повећане су за 230.146 КМ.

Структура сталне имовине за 2016. годину је сљедећа:

Ред.бр.	Позиција	СТРУКТУРА СТАЛНЕ ИМОВИНЕ				у КМ	
		ВРИЈЕДНОСТ					
		Набавна	Исправка вриједности	Садашња	Структр. сад. вр.		
1	Нематеријална улагања	198.027	105.880	92.147	0,61 %	53,47 %	
2	Земљишта	7.597.050	-	7.597.050	50,56 %	-	
3	Грађевински објекти	7.714.714	3.901.764	3.812.950	25,37 %	50,57 %	
4	Опрема	10.591.448	7.066.715	3.524.733	23,46 %	66,72 %	
5	Биолошка средства и средства културе	-	-	-	-	-	
6	Остали дугорочни финан. пласмани	504	504	0	0,00 %	100 %	
7	СТАЛНА ИМОВИНА (1 до 6)	26.101.743	11.074.863	15.026.880	100 %	42,42 %	

Истрошеност основних средстава представља однос кумулативне амортизације и набавне вриједности. Друштво примјењује метод линеарне амортизације па проценат истрошеноности вјерно приказује колико је близу крајњи вијек корисности средстава. У току 2016.године повећана је набавна вриједност грађевинских објеката (путеви и паркинг у кругу предузећа, ваљска расвјета, водовод и канализација, ограда круга, црпна станица, механичка радиона, гаража и складиштење соли) у износу од 368.698,70 КМ.

Повећање вриједности опреме за нова улагања је 149.143,32 КМ (ремонт постојећих основних средстава-специјална теретна возила за одвоз комуналног отпада и утоваривач), а набављена је и нова опрема у коју је уложено 1.929.333,35 КМ.

Структура обртне имовине је сљедећа:

Ред. број	Позиција	Структура обртне имовине		у КМ	
		Вриједности по годинама			
		Износ	%	Износ	%
1	Материјал	295.212	8,75	253.389	7,23
2	Недовршена производња	-	-	-	-
3	Готови производи	-	-	-	-
4	Роба	18.498	0,55	6.061	0,17
5	Стална средства намијењена за отуђење	-	-	-	-
6	Дати аванси – нето	23.935	0,71	253.747	7,24
7	ЗАЛИХЕ – УКУПНО	337.645	10,01	513.197	14,64
8	Потраживања по основу продаје	2.602.257	77,15	2.275.368	64,89
9	Друга потраживања	27.623	0,82	75.728	2,16
10	ПОТРАЖИВАЊА – УКУПНО	2.629.880	77,97	2.351.096	67,05
11	Краткорочни финансијски пласмани	-	-	-	-
12	Готовински еквиваленти и готовина	130.796	3,88	578.584	16,50
13	Активна временска разграничења	48.523	1,44	36.997	1,05
14	Порез на додату вриједност	226.006	6,70	26.692	0,76
15	ОБРТНА ИМОВИНА - УКУПНО (7+10+11+12+13)	3.372.850	100	3.506.566	100

Ефикасност имовине је:

Ред. бр.	Позиција	Текућа	Предходна
1.	Приход од продаје секундарних сировина	285.898	214.947
2.	Пословна имовина	18.399.758	16.827.941
3.	Обртна имовина	3.372.850	3.506.566
4.	Залихе секундарних сировина	18.498	6.061
5.	Коефицијенти обрта		
5.1.	Пословне имовине (1/2)	0,01	0,02
5.2.	Обртне имовине (1/3)	0,08	0,06
5.3.	Залиха секундарних сировина (1/4)	15,45	35,46

Ефикасност залиха мјери се коефицијентом обрта залиха и бројем дана везивања залиха, а добије се из односа прихода од продаје робе и просјечних залиха. Коефицијент обрта залиха износи 15,45 (у претходној години 35,46), а трајање обрта је 24 дана (у претходној години 11 дана). Што је виши коефицијент обрта ефикасност коришћења је боља. У посматраном периоду коефицијенти обрта су знатно слабији у односу на предходну годину. Ови коефицијенти обрта су задовољавајући када износе: 2,00-пословне имовине, 3,5 до 4,0 обртне имовине и 5,5 до 6,00 залиха.

Ефикасност потраживања од купца мјери се коефицијентом обрта потраживања, а добије се из односа прихода и просјечних потраживања и бројем дана везивања. Коефицијент обрта потраживања износи 3,9 (у претходној години 4,3), а трајање обрта је 94 дана.

Исто тако ефикасност укупне обртне имовине мјери се коефицијентом обрта који износи 2,87 (у претходној години био 2,65) и бројем дана трајања обрта од 127 дана.

24.2. Финансијски положај Друштва

Финансијски положај Друштва се види из анализе позиција пасиве биланса стања, ликвидности, финансијске стабилности, задужености и солвентности.

Структура пасиве је сљедећа:

Ред. број	Позиција	Вриједности по годинама			
		Текућа		Предходна	
		Износ	%	Износ	%
1.	Капитал	16.616.935	90,31	15.405.470	91,55
2.	Обавезе	1.573.299	8,55	1.343.153	7,98
3.	Дугорочна резервисања	209.496	1,14	79.318	0,47
	Пасива-Укупно	18.399.730	100	16.827.941	100
	Покривеност обавеза капиталом	10,73			11,47

Што је учешће капитала у структури пасиве веће и покривеност обавеза трајним капиталом већа, Друштво се више финансира из сопственог капитала, што дјелује на смањење расхода камата. Друштво у 2016. години има приказане показатеље добре, задуженост је мало већа у односу на 2015. годину - 8,55%, а предходне године била је 7,98 %.

Ликвидност

Ред. бр.	Позиција	Вриједности по годинама		у КМ	
		Текућа		Претходна	
		Износ	Однос према пословној активи (%)	Износ	Однос према пословној активи (%)
1	Готовина	130.796	0,71	578.584	3,44
2	Купци и друга потраживања	2.629.880	14,29	2.351.096	13,97
3	Краткорочни финансијски пласмани	-	-	-	-
4	Активна временска разграничења	48.523	0,26	36.997	0,22
5	Ликвидна и краткорочно везана средства (1 до 4)	2.809.199	15,27	2.966.677	17,63
6	Краткорочне финансијске обавезе	-	-	13.693	0,08
7	Обавезе из пословања	1.317.500	7,16	980.337	5,83
8	Остале обавезе	255.799	1,39	349.123	2,07
9	Пасивна временска разграничења	-	-	-	-
10	Краткорочна резервисања	-	-	-	-
11	Краткорочни извори финансирања (6 до 10)	1.573.299	8,55	1.343.153	7,98

Из приказаних података види се да су ликвидна и краткорочно везана средства 1,78 пута већа од краткорочних обавеза. Овај однос је нешто лошији у односу на претходни период када је однос истог био за 2,21 пут већи.

Показатељ опште ликвидности представља однос текућих (обртних) средстава и текућих (краткорочних) обавеза, а чији рацио за 2016. годину износи 1,78 и нешто је лошији обзиром да је за претходну годину износио 2,21. Показатељ ликвидности је статичког карактера, јер показује стање само на један датум, а уствари обавезе не доспијевају на тај датум нити се плаћају моментално. Информација коју обезбеђује се већ наредни дан може значајно измијенити. Показатељ не показује динамичка кретања и све активности које су руководство и Управни одбор чинили за измирење обавеза. Пословне активности и новчани токови се одвијају у континуитету и свакодневно, сачињавају се планови и програми за измирење обавеза.

На бази планова прилива и одлива средстава, који су сачињавани мјесечно, руководство је било сигурно да ће моћи платити све обавезе. Питање ликвидности је ефикасно решено без икаквих последица у току 2016. године. Као доказ томе је чињеница да Друштво у току 2016. године, није имало тужби од повјериоца и обавеза за затезне камате што би погоршавало ликвидност.

Финансијска стабилност

Ред. бр.	Позиција	АНАЛИЗА ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ РАВНОТЕЖЕ		у КМ	
		Вриједности по годинама			
		Текућа	Претходна		
1	Капитал	16.616.935	15.405.470		
2	Дугорочна резервисања	209.496	79.318		
3	Дугорочне обавезе	-	-		
4	Капитал и дугорочне обавезе (1 до 3)	16.826.431	15.484.788		
5	Нематеријална улагања	92.147	87.457		
6	Некретнине, постројења, опрема и инвест. некрет.	14.934.733	13.233.657		
7	Дугорочни фин. пласмани	-	261		
8	Дуг. везана средства без залиха (5 до 7)	15.026.880	13.321.375		
9	Обртни фонд (4 - 8)	1.799.551	2.163.413		
10	Залихе (сталне)	337.645	513.197		
11	Процент покрића сталних залиха обртним фондом (9/10*100)	532,97 %	421,56 %		

Друштво је у посматраном периоду имало позитиван обртни фонд, а проценат покрића сталних залиха обртним фондом значајно је побољшан у односу на 2015. годину.

Ред. бр.	Позиција	АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКЕ СТАБИЛНОСТИ		у КМ	
		Вриједности по годинама			
		Текућа	Претходна		
1	Стална имовина	15.026.880	13.321.375		
2	Залихе	337.645	513.197		
3	Губитак изнад капитала	-	-		
	I. Стала имовина, дугорочно везана имовина и изгубљена имовина (1 до 3)	15.364.525	13.834.572		
4	Капитал	16.616.935	15.405.470		
5	Дугорочна резервисања	209.496	79.318		
6	Дугорочне обавезе	-	-		
	II. Трајни и дугорочни капитал (4 до 6)	16.826.431	15.484.788		
	Коефицијент финансијске стабилности (I/II)	0,91	0,89		
	Референтна вриједност ... треба да буде мање од...	1,00	1,00		

Друштво је у 2016. години задржало финансијску стабилност иако је коефицијент финансијске стабилности повећан за 0,02 индексних поена. Што се коефицијент више удаљава испод референтне вриједности финансијска стабилност је све боља. Постоји потпуну покривеност залиха нето обртним фондом и постоји сигурност у одржавању ликвидности. Израчунати рацио финансијске стабилности показује да је дугорочна финансијска равнотежа Друштва на дан 31.12.2016. године помјерена ка трајним и дугорочним изворима финансирања. Слободни капитал за инвестирање, са становишта финансијске стабилности, износи 1.461.906 КМ.

Задуженост

Ред. бр.	Позиција	Вриједности по годинама			
		Текућа		Претходна	
		Износ	%	Износ	%
1	Акцијски капитал - обичне акције	9.603.944		9.603.944	
2	Резерве	-		-	
	КАПИТАЛ (1+2)	9.603.944	85,92	9.603.944	87,73
1	Дугорочне обавезе	-		-	
2	Краткорочне обавезе	1.573.299		1.343.153	
	ОБАВЕЗЕ (1 + 2)	1.573.299	14,08	1.343.153	12,27
	ПАСИВА БЕЗ ТРАНЗИТОРНИХ ПОЗИЦИЈА	11.177.243		10.947.097	

Задуженост се оцењује преко структуре пасиве са становишта власништва, при чему се из пасиве искључују транзиторне позиције пасиве (дугорочна резервисања и пасивна временска разграничења) и нераспоређени добитак. Стопа задужености од 14,08 % није висока иако је у односу на стопу задужености претходне године повећана је за 1,81 %. У структури обавеза највеће учешће имају обавезе према добављачима и обавезе за зараде и накнаде зарада (плата за децембар 2016. године).

Потребно је нагласити да Друштво има бонитет да враћа обавезе, јер су трајни извори вишеструко већи од обавеза.

24.3. Приносни положај

Принос је остварен ако су приходи већи од расхода, а што се види из сљедеће анализе:

ОДНОС ПРИХОДА И РАСХОДА ПРЕМА УКУПНОМ ПРИХОДУ				у КМ
Ред. бр.	Позиција	Износи по годинама		Структура по годинама
		Текућа	Претходна	
1	Пословни приходи	9.667.106	9.321.920	94,31 %
2	Остали приходи	576.561	742.416	5,62 %
3	Финансијски приходи	6.936	44.371	0,07 %
4	Приходи по основу испр. греш. из ранијих пер.	-	3.200	-
5	Укупан приход (1 до 4)	10.250.603	10.111.907	100 %
6	Расходи редовне дјелатности	8.014.686	8.080.382	88,67 %
7	Остали расходи	1.015.213	935.762	11,23 %
8	Расходи финансирања	9.200	4.747	0,10 %
9	Укупни расходи (6 до 8)	9.039.099	9.020.891	100 %
10	Губитак прије опорезивања (5 - 9)	-	-	-
11	Добитак прије опорезивања (5 - 9)	1.211.504	1.091.016	11,82 %
				10,79 %

Добитак прије опорезивања био је 11,82 % од укупног прихода и већи је у односу на претходну годину за 1,03 % .

**РИЗИК ОСТВАРЕЊА ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА И ДОЊА ТАЧКА
РЕНТАБИЛНОСТИ**

Ред. бр.	Позиција	Износи по годинама	
		Текућа	Претходна
1	ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	9.667.106	9.321.920
2	ВАРИЈАБИЛНИ РАСХОДИ	4.269.071	4.249.270
3	МАРЖА ПОКРИЋА (1 - 2)	5.398.035	5.072.650
4	ФИКСНИ И ПРЕТЕЖНО ФИКСНИ РАСХОДИ	3.740.161	3.706.389
5	НЕТО РАСХОДИ ФИНАНСИРАЊА	9.200	4.747
6	ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (3 - 4)	1.657.874	1.366.261
7	БРУТО ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ (6 - 5)	1.648.674	1.361.514
	<u>ФАКТОРИ РИЗИКА :</u>		
8	ПОСЛОВНОГ (3/6)	3,25	3,71
9	ФИНАНСИЈСКОГ (6/7)	1,00	1,00
10	УКУПНОГ (8 * 9) ИЛИ (3/7)	3,25	3,71
11	ПРОЦЕНAT УЧЕШЋА МАРЖЕ ПОКРИЋА У ПОСЛОВНОМ ПРИХОДУ (3/1 * 100)	55,84 %	54,42 %
12	ПОТРЕБАН ПОСЛОВНИ ПРИХОД ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ ПОСЛОВНОГ РЕЗУЛТАТА (4/11 * 100)	6.697.996	6.810.711
13	ПОТРЕБАН ПОСЛОВНИ ПРИХОД ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ БРУТО ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА ((4 + 5) / 11 * 100)	6.714.471	6.819.434
14	ПРОЦЕНAT ИСКОРИШЋЕЊА ПОСЛОВНОГ ПРИХОДА ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА (12 / 1 * 100)	69,29 %	73,06 %
15	СТОПА ЕЛАСТИЧНОСТИ ОСТВАРЕЊА НЕУТРАЛНОГ ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА ((1 - 12) / 1) * 100	30,71 %	26,94 %
16	ПРОЦЕНAT ИСКОРИШЋЕЊА ПОСЛОВНОГ ПРИХОДА ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ БРУТО ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА (13 / 1 * 100)	69,46 %	73,15 %
17	СТОПА ЕЛАСТИЧНОСТИ ОСТВАРЕЊА БРУТО ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА ((1 - 13) / 1) * 100	30,54 %	26,85 %

Фактор пословног ризика је низак (3,25), стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка је 30,71 %, а стопа еластичности остварења бруто добитка редовне активности је 30,54 % и евидентно је да су побољшане перформансе Друштва по свим елементима. „Чистоћа“ ад остварила је већу маржу покрића од фиксних (и претежно фиксних) расхода за 1.657.874 КМ. Што је маржа покрића виша, те што су фиксни (и претежно фиксни) расходи нижи, рацио пословног ризика је нижи, а стопа еластичности остварења неутралног пословног резултата виша.

Пословни ризик је ризик остварења пословног добитка као бруто приноса на укупни капитал, односно то је ризик покрића из пословних прихода свих расхода, изузев расхода финансирања и пореза и доприноса из резултата. Пословни ризик мјери се фактором пословног ризика (пословни leverage) који се добија из односа марже покрића и пословног добитка. Његова висина зависи од обима продаје, паритета продајних и набавних цијена, економичности

физичких утрошака материјала, енергије, услуга и рада, рационалности улагања у основна средства и рационалности организације свих функција у предузећу. Фактор пословног ризика показује колико се пута брже мијења пословни добитак при свакој промјени пословних прихода, односно при свакој промјени марже покрића, што је фактор пословног ризика нижи, утолико је ризик остварења пословног добитка мањи.

Финансијски ризик је ризик остварења добитка редовне активности, а тиме и нето добитка као приноса на сопствени капитал, односно то је ризик покрића трошкова (расхода) финансирања. Фактор финансијског ризика израчунава се из односа пословног добитка и добитка редовне активности, а његова висина зависи од свега оног од чега зависи и висина фактора пословног ризика и још од висине расхода финансирања, који су условљени структуром капитала са становишта власништва и висином каматних стопа на позајмљени капитал. Што је фактор финансијског ризика (финансијски leverage) нижи, то је финансијски ризик остварења добитка редовне активности мањи, јер у основи показује колико се пута брже мијења добитак редовне активности при свакој промјени пословног добитка.

Фактор финансијског ризика „Чистоћа“ ад је на релативно ниском нивоу, свега **1,00** што показује да је релативно мали финансијски ризик остварења добитка редовне активности.

Укупан ризик је ризик остварења добитка редовне активности, а тиме и нето добитка који у себи сублимира и пословни и финансијски ризик. Укупан ризик мјери се односом марже покрића и добитка редовне активности (или умношком фактора пословног ризика и фактора финансијског ризика). Његова висина зависи од свега оног од чега зависи висина фактора пословног ризика и фактора финансијског ризика, а у основи показује колико се пута брже мијења добитак редовне активности при свакој промјени пословних прихода, односно колико се пута брже мијења добитак редовне активности при свакој промјени марже покрића. Што је фактор укупног ризика нижи, утолико је укупан ризик остварења добитка редовне активности мањи, и обрнуто. Фактор укупног ризика „Чистоћа“ ад је **3,25** и након двије године има тенденцију раста, што представља позитивну чињеницу, јер показује да се смањује ризик остварења добитка редовне активности.

Стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка показује колико се процената пословног прихода остварује више но што је потребно за покриће пословних расхода. Што је стопа виша друштво је удаљеније од зоне остварења негативног пословног резултата (пословног губитка) и обрнуто. Стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка „Чистоћа“ ад је **30,71 %** и има позитиван тренд, што показује да је Друштво изашло из зоне пословног губитка.

Стопа еластичности остварења неутралног добитка редовне активности показује колико се процената пословног прихода остварује више но што је потребно за покриће пословних и финансијских расхода. Што је стопа виша, друштво је удаљеније од зоне остварења негативног резултата (губитка) редовне активности и обрнуто. У 2016. години стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка је **30,54 %** и има позитиван тренд, што показује да се Друштво налази у зони пословног добитка.

Финансијска моћ је могућност да се из пословног добитка плате камате, трошкови закупа и доспјела главница дугорочног кредита, а израчунава се по сљедећем обрасцу:

$$\text{Пословни добитак} + \text{трошкови закупа} =$$

Трошкови камата + трошкови закупа + доспјела главница*(1-пореска стопа)

Овај показатељ уствари представља могућност плаћања фиксних обавеза и он је износио **20,88** што значи да Друштво има финансијску моћ да плати фиксна задужења.

Рентабилност пословања је зарађивачка моћ, односно принос на уложена средства, што се израчунава стопом приноса (стопа поврата). Стопа приноса се добије из односа нето-добртка на просјечни укупни капитал, на просјечни акцијски капитал или на просјечно уложену имовину и износила је по годинама:

- Стопа приноса на укупни капитал (return on equity, ROE) износила је:

Ред.бр.	<u>Позиција</u>	2016.	2015.
1.	Просјечни укупни капитал (Почетно стање+крајње стање)/2	16.011.202	14.859.962
2.	Нето-добритак/губитак	1.211.465	1.091.016
3.	Стопа приноса (2/1*100)	7,57	7,34

- Стопа приноса на акцијски капитал износила је:

Ред.бр.	<u>Позиција</u>	2016.	2015.
1.	Просјечни акцијски капитал (Почетно стање+крајње стање)/2	9.603.944	9.603.944
2.	Нето-добритак/губитак	1.211.465	1.091.016
3.	Стопа приноса (2/1*100)	6,31	11,36

- Стопа приноса на уложену имовину (ретурн он асете, POA) износила је:

Ред.бр.	<u>Позиција</u>	2016.	2015.
1.	Просјечно уложена имовина (Почетно стање+крајње стање)/2	17.613.850	16.235.158
2.	Нето-добритак/губитак	1.211.465	1.091.016
3.	Стопа приноса (2/1*100)	6,88	6,72

У односу на остварене резултате из предходне године зарађивачка способност је мало повећана.

Солвентност је способност Друштва да плати дугове не у року доспијећа, већ кад-тад, макар из ликвидационе масе. Рацио солвентности утврђује се као однос између вриједности пословне имовине Друштва и дугова (обавеза).

Код „Чистоћа“ ад рацио солвентности на дан 31.12.2016.године износи:

Пословна имовина/дугови = $(18.399.758 - 92.147) / (1.573.327) = 11,64$. Пословна имовина већа је од дугова 11,64 пута. Из тога произилази да је „Чистоћа“ ад високо солвентна и мале су могућности да јој се имовина смањи испод нивоа дуга.

24.4. Зарада по акцији и цијена акција

Зарада по акцији представља однос нето-добритка који припада акционарима и пондерисаног броја акција у пословној години. Зарада по акцији износила је:

Ред.бр.	<u>Позиција</u>	2016.	2015.
1.	Нето добитак	1.211.465	1.091.016
2.	Пондерисани просјечни број акција	9.603.944	9.603.944
3.	Зарада по акцији (1/2)	0,1261	0,1136

Овај показатељ мјери рентабилност по једној обичној акцији, односно показује расположиви нето добитак по акцији, који се може расподјелити акционарима у облику дивиденде или дијелом акумулирати, што ће зависити, прије свега, од одлуке скупштине акционара. Нето добитак по акцији је поуздан показатељ успјеха друштва, како за постојеће акционаре и управу друштва, тако и за потенцијалне улагаче, који намјеравају да инвестирају свој капитал. Посљедња цијена акције је 0,67 КМ.

25. ОТКУП ВЛАСТИТИХ АКЦИЈА

„Чистоћа“ ад није у току 2016.године откупљивала или на други начин стицала властите акције.

26. ПРОЦЈЕНА ОЧЕКИВАНОГ РАЗВОЈА ДРУШТВА

Полазећи од чињенице да Друштво обавља послове у сектору привреде, који у многоме зависи од кретања на локалним тржиштима, као и због свих могућих непредвиђених сутуација, врло тешко је прецизно дефинисати, те у временски интервал смјестити поједине активности везане за очекиван развој и процјену тог развоја. Међутим, слиједећи пословну политику, Управа Друштва је цијенила да су најбитнији циљеви:

1. Повећати укупни годишњи приход кроз повећање броја клијената, на начин да се квалитетном услугом утиче на повећање кориштења услуга које Друштво врши.
2. Повећати коришћење расположивих ресурса.
3. Наставити са планираним осавремењавањем постојећих средстава и опреме за рад, те спровођењем континуиране набавке истих, с циљем унапређења укупних услова за рад и обезбеђења учешћа на свим тендерима за послове из дјелатности.

27. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита животне средине је један од приоритета „Чистоћа“ ад и проводи се у оквиру пословне политике Друштва. Рационално кориштење извора енергије и сировина, стална превенција негативног утицаја на околину и други фактори постављени су као обавеза свих запослених у Друштву.

Општи циљеви заштите животне средине, а који се тичу примјене мјера ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг, огледају се у подузимању и спровођењу:

- ✚ Мјера за спречавање емисија у ваздух (мјерење еквивалентног нивоа интензитета буке, редовно прање манипулативних и радних површина водом-нарочито у летним мјесецима ради смањења концентрације прашине, озелењавање слободних површина- што доприноси очувању пејзажних вриједности и визуелном изгледу локације),
- ✚ Мјера за спречавање емисија у воду (прописно одвођење фекалних, оборинских и технолошко отпадних вода, одржавање у исправном и функционалном стању сепаратора масти и уља као и прописно одвожење на депонију муља насталог чишћењем сепаратора и таложника, прописно одлагање отпадног моторног, хидрауличног уља, отпадног уља за кочнице, као и издвојених количина уља које се црпе из коморе сепаратора),
- ✚ Мјере за спречавање емисија у земљиште (радне и манипулативне површине око пословних објеката изграђене су у чврстој изведби-асфалт и бетон, што обезбеђује одговарајућу заштиту земљишта и подземних вода од евентуалног загађења),
- ✚ Мјере за спречавање и смањење чврстог отпада (отпад на локацији пословних објеката се прикупља и раздваја на мјесту настанка, те одлаже у намјенске посуде и контејнере, а потрошне пнеуматике, отпадни лимови и други метални отпад се одвозе на депонију, односно у предузећа која су овлаштена за рад са истим),
- ✚ Мониторинг основних елемената животне средине, а све у циљу успостављања континуираног праћења стања околне животне средине, те евентуалних негативних утицаја комплекса пословних објеката.
- ✚ унапређење односа запослених према очувању и заштити животне средине,
- ✚ унапређење односа према заинтересованим странама.

Сходно општим циљевима, а због постизања непрекидног унапређења заштите животне средине, „Чистоћа“ ад ће вршити редовне еколошке ревизије свих својих процеса, како би осигурала усаглашеност са опредељењем еколошки освештене и одговорне организације.

28. ИЗЈАВА О ПРИХВАТАЊУ СТАНДАРДА КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА

У циљу унапређивања корпоративних односа између заинтересованих страна, који произилазе из важећих законских прописа и међународно прихваћених начела и искуства најбољих пракси корпоративног управљања, „Чистоћа“ ад Бања Лука у управљању, пословању, дјеловању и раду органа Друштва примјењује Стандарде корпоративног управљања.

Циљ Друштва је да сталном примјеном прописаних стандарда, као и добним и одговорним управљањем и надзирањем пословних и управљачких функција Друштва, унаприједи конкурентску способност Друштва и обезбиједи повољнији амбијент за инвестициону активност.

Комисија за хартије од вриједности РС усвојила је нове стандарде корпоративног управљања који су објављени у „Службеном гласнику РС“ бр. 117/11 од 25.11.2011. године. Стандарди корпоративног управљања утврђени су на бази принципа корпоративног управљања усвојених од стране Организације за економску сарадњу и развој:

- осигурање основа за ефикаснију примјену принципа управљања акционарским друштвима,
- права акционара и кључне власничке функције,
- равноправан третман акционара,
- улога заинтересованих страна носилаца интереса у управљању акционарским друштвима,
- објављивање и јавност информација,
- улога и одговорност одбора.

Изјава о усклађености организације и дјеловања са кодексом понашања, односно стнадардима корпоративног управљања усвојена је на дванаестој годишњој Скупштини акционара Друштва дана 29.06.2012. године одлуком број 1275-7/12.

